

Klage fra Helge Wiig Spirits AS m.fl. gjelder i hvilken grad Vinmonopolet har adgang til å stille krav om at grossister som ønsker å lansere produkter i testutvalget iht. innkjøpsforskriften § 5-2 må være "reelle grossister", eller om det er tilstrekkelig at grossistene oppfyller de formelle vilkårene i innkjøpsforskriften § 1-2. Under henvisning til den alminnelige omgåelsesnorm som gjelder i norsk rett kom flertallet i nemnda til at Vinmonopolet har adgang til å sette som betingelse for plass i testutvalget at grossisten er en reell bransjeaktør.

År 2011, den 8. juni, ble det holdt møte i nemnd for prøving av AS Vinmonopolets beslutninger om innkjøp mv.

Til stede: Advokat Grethe Gullhaug (leder), kommunaldirektør Nils Holm, siviløkonom Else Frislid og advokat Odd Anders Nilsen.

Sak 05/2011: Klage fra Helge Wiig Spirits AS m.fl. knyttet til Vinmonopolets beslutning om å nekte enkelte grossister opptak i testutvalget for 2012.

Nemnda traff slik

avgjørelse:

1. Vinmonopolet har nektet en rekke selskaper som inngår i en klagegruppe med Helge Wiig Spirits AS i spissen plass i testutvalget for 2012 med den begrunnelse at grossistene ikke kan anses som reelle bransjeaktører. Etter Vinmonopolets syn oppfyller dermed ikke selskapene i klagegruppen grossistvilkåret i innkjøpsforskriften § 5-2:

"§ 5-2. Opptak

Grossister som retter skriftlig henvendelse til Vinmonopolet om opptak har rett til å få et bestemt antall produkter inn i testutvalget. Vinmonopolet bestemmer antallet produkter per grossist ut fra hensynet til likebehandling og størrelsen på testutvalget.

Når et produkt er lansert i testutvalget, kan grossisten melde inn et nytt produkt innenfor rammen av den til enhver tid fastsatte kvote per grossist.

Vinmonopolet kan bestemme at det skal betales et gebyr til dekning av kostnadene forbundet med lansering av produktet i testutvalget. Nærmere regler om gebyrets størrelse og innbetaling fastsettes av Vinmonopolet"

2. Sakens bakgrunn er som følger: Den 20. desember 2010 fikk Vinmonopolet e-post fra Henning Wiig med ønske om å melde opp 7 selskap for testlansering i 2012. Henvendelsen omfattet for det første tre selskap som Vinmonopolet allerede hadde grossistavtale med; Helge Wiig AS, Helge Wiig Holding AS og Helge Wiig Spirits AS, samt fire selskap som det ble ønsket ny grossistavtale for; Karten AS, Norwine AS, Strandgaten 15A Sandnes og Randåsen AS.

Ultimo desember kom tilsvarende henvendelser for selskapene Trendbo AS, Napungen AS, Kleppesundsvei AS, YGAY Næring AS og Helge Wiig Trademark Holding AS, og i januar i år ble ytterligere fire selskaper meldt opp om det samme; Wico Eiendom AS, Radøy Hyttegrend AS, Lysefjorden Boligutvikling AS og Skaulen AS. Av disse siste selskapene var det kun Skaulen AS som allerede var registrert som grossist hos Vinmonopolet fra før.

Vinmonopolet oppfattet Knut Roar Wiig som representant for samtlige av selskapene. I e-post til Wiig av 20. januar 2011 ga Vinmonopolet uttrykk for at det var en forutsetning for lansering i testutvalget at vedkommende selskap er reell grossist. Wiig ble på denne bakgrunn bedt om å sende slik dokumentasjon for samtlige av selskapene.

I brev til Vinmonopolet av 26. januar 2011 fastholdt Advokatfirma Schjødt på vegne av Helge Wiig Spirits AS med flere at selskapene har rett til å melde seg for testlansering uten å måtte fremlegge slik dokumentasjon som Vinmonopolet krever.

Etter at Vinmonopolet i svarbrev av 7. februar fastholdt sitt syn oversendte Advokatfirma Schjødt på vegne av Helge Wiig Spiritis m.fl. klage i saken. Klagen, som er datert 16. februar 2011, er fremsatt rettidig, og omfatter følgende selskaper:

1. Skaulen AS
2. Helge Wiig Spirits AS
3. Helge Wiig AS
4. Helge Wiig Holding AS
5. Karten AS
6. Randåsen AS
7. HW Trademark Holding AS
8. Wico Eiendom AS
9. Trendbo AS
10. Kleppelundsveien AS
11. Napungen AS
12. Strandgaten 15A Sandnes AS
13. NorWine AS
14. Ygay Næring AS

3. Med unntak av selskap nr. 11, Napungen AS, har samtlige selskaper som omfattes av klagen samme adresse. Videre er selskapene, med unntak av selskap nr. 5, 6 og 11, dvs. Karten AS, Randåsen AS og Napungen AS, eid av Helge Wiig Holding AS. Karten AS er eid av Henning Wiig, Randungen AS eies av Helge Wiig og Turid Helen Wiig, mens Napungen AS eies av Helge Sigve Wiig.

4. Det fremkommer av klagen at samtlige av selskapene i klagegruppen er registrert som bevillingshavere som grossister. I skriv fra Vinmonopolet av 5. april 2011 opplyses imidlertid følgende:

"I forbindelse med denne saken har vi foretatt en sjekk mot tollvesenet i forhold til selskapenes registrering som grossist /importør. Denne viser at Helge Wiig Holding AS ble avregistrert 31.12.2008 og at organisasjonsnummeret som Helge Wiig har hatt avtale på ble avregistrert 31.03.2008. Organisasjonsnummeret som nå er oppgitt tilhørende Helge Wiig AS har ikke vært registrert avgiftspliktig. Begge avregistreringene er gitt med referanse til nytt firma Helge Wiig Spirits AS. Dette vil innebære at verken Helge Wiig Holding AS eller Helge Wiig AS er registrert som grossist eller importør og dermed heller ikke oppfyller de formelle kravene til grossist, hvilket innebærer at de ikke kan ha grossistavtale med Vinmonopolet. Disse grossistavtalene anses som ugyldige og vil bli slettet."

5. I forbindelse med det avsluttende arbeidet med klagesaken ble nemnda oppmerksom på høringsnotat av 3. november 2005 fra Arbeids- og sosialdepartementet. Notatet, som ikke var vedlagt saksdokumentene, omhandler bl.a. endringer i innkjøpsforskriften § 5-2. Notatet ble sendt ut til partene pr. e-post 1. juni med uttalefrist til 3. juni.

6. **Klager** anfører at beslutningen om å nekte selskaper i klagegruppen opptak i testutvalget for 2012 både er uhjemlet og basert på et uriktig faktum.

Hva gjelder de faktiske forhold anføres det at samtlige selskaper er reelle grossister. Det er bl.a. inngått distributøravtaler for de fleste av selskapene, og selskapene har utviklet egne forretningsstrategier. Distributøravtalene er inngått muntlig, men det er vanlig i bransjen og dermed ikke et forhold som kan tas til inntekt for at avtalene ikke er reelle.

I forhold til hjemmelsspørsmålet viser klagegruppen til at samtlige selskaper har bevilling iht. alkoholoven § 1-4c. Klagerne oppfyller dermed vilkårene for å være grossister i innkjøpsforskriften, og har dermed også automatisk krav på plass i testutvalget.

Vinmonopolet har ikke grunnlag for å stille tilleggskrav om at klagerne skal være reelle grossister. Verken ordlyden i § 5-2, eller formålsbestemmelsen til innkjøpsforskriften gir adgang til å tolke forskriften utvidende. Heller ikke formålsbestemmelsen i alkoholoven åpner for en slik rettsanvendelse som Vinmonopolet legger opp til.

Vinmonopolet har i denne saken ikke vært i stand til å angi nærmere hva som kreves for at en grossist skal anses som en reell bransjeaktør. Dette viser igjen at det ikke er grunnlag for den beslutning som er fattet.

Hvis Vinmonopolet skulle ha en slik skjønnsadgang som det argumenteres for i tilsvaret gir det mulighet for å favorisere enkelte grossister fremfor andre. Dette er i så fall i strid med likhetsprinsippet. Klager viser her til at enkelte selskaper allerede synes å ha oppnådd fordeler. I klagen er det vist til visse selskapet som direkte eller indirekte er kontrollert av Arcus-gruppen.

Vinmonopolets vedtak er videre i strid med EØS-avtalens regler om utilbørlig utnyttelse av markedsrett. Ettersom EØS-avtalen har forrang for alkoholovens forskrifter, jf. EØS-lovens § 2, jf. §1, må Vinmonopolets vedtak uansett oppheves.

Vinmonopolet fastholder standpunktet om at et selskap må være reell grossist for å få lansering i testutvalget etter innkjøpsforskriften § 5-2. Den beslutning som er truffet i forhold til klagegruppen om ikke å tildele plass i testutvalget er dermed riktig.

Innledning

Testutvalget har til formål å sikre markedsadgang for produkter som ikke er tatt inn i Vinmonopolets basis – eller partiutvalg gjennom Vinmonopolets ordinære innkjøpsprosess, jf. innkjøpsforskriften § 5-1. I 2006 ble ordningen for testutvalget endret til dagens ordning.

Tidligere var bestemmelsen slik at grossisten hadde rett til å få sine produkter inn i testutvalget etter skriftlig henvendelse til Vinmonopolet. Produktene ble lansert i testutvalget i den rekkefølge de ble påmeldt, og når testutvalget hadde ledig kapasitet til nye produkter.

Testkøen fikk etter hvert ventetid på mer enn 6 år. Den lange testkøen ble en utfordring i forhold til formålet om å gi markedsadgang for produkter som ikke fikk innpass via innkjøpsprosessen. Det var derfor et behov for å lage en ny løsning for testutvalget.

Den valgte løsningen i innkjøpsforskriften innebærer at det tildeles plass i testutvalget til alle grossister som skriftlig retter en henvendelse til Vinmonopolet om dette. Testproduktene fordeles på 6 lanseringer i løpet av året.

Innkjøpsforskriften § 5-2 overlater til Vinmonopolet å bestemme antall testprodukter pr grossist og testutvalgets størrelse. Vinmonopolet har som mål at forholdet mellom andelen produkter innkjøpt til basis- og partiutvalget av Vinmonopolet etter tilbudskonkurranse, og andelen leverandørvalgte produkter som kommer inn i basisutvalget via test- og bestillingsutvalget skal være ca 50/50 ved nyhetslanseringene.

Nevnte fordeling innebærer at antallet testlanseringer pr år utgjør i størrelsesorden 130 – 140 produkter. Til tross for det høye antallet testlanseringer har antall testplasser som tilbys pr grossist gått ned fra 4 produkter i 2007 til 1 produkt pr grossist som har meldt seg for 2011. For en stor del er denne endringen også knyttet til at andelen grossister har økt, herunder grossister som synes å være proformagrossister tilknyttet annen grossist. Konsekvensen er at det blir færre testlanseringer pr reell grossist, og at grossister som har fått testlansering gjennom selskaper som kun er proformagrossister favoriseres og oppnår en uberettiget fordel som bryter med likebehandlingsprinsippet.

En slik fordel for grossister som oppretter proformagrossister har ingenting med rett til lansering i testutvalget å gjøre, og vil på det grunnlag innebære at ordningen med fordeling av antall testlanseringer undergraves. Dersom dette blir akseptert vil flere grossister opprette proformagrossister kun for å få testlansering. Dette vil igjen resultere i at det raskt blir færre testlanseringer enn det er plasser til i løpet av ett år. I tillegg vil produkter fra selskaper som er proformagrossister hindre markedsadgang og diskriminere produkter fra andre grossister.

Det er viktig å understreke at dersom selskapet er en reell grossist imøtekommer Vinmonopolet henvendelser om testlansering i testutvalget, uansett om det er et nyetablert selskap eller et allerede etablert selskap. Det er kun de selskapene som ikke er faktiske grossister av alkoholholdig drikk som ikke vil få testlansering. Det er blant annet derfor det fra Vinmonopolets side ikke er satt noen formelle, strenge krav til dokumentasjonen. Den enkelte grossist er nærmest til å vurdere hvilken dokumentasjon som viser at vedkommende er reell grossist.

Slik klagernes virksomhet beskrives i klagen fremgår det etter Vinmonopolets oppfatning at de selskapene som omfattes av klagegruppen ikke er grossister, men kun er registrert som grossister med det formålet å få en testlansering. Det fremgår av klagen at "*samtligeselskaper [vil] kanalisere all drift og logistikk gjennom Helge Wiig Spirits AS*". Selskapene synes med andre ord ikke å ha andre reelle funksjoner enn å få testlanseringsplasser. Registreringen av selskapene fremstår dermed som et proforma-arrangement for å oppnå flere testlanseringer, mens andre aktiviteter som en grossistvirksomhet er avhengig av skal ivaretas av den grossistvirksomheten som er reell. Dette synliggjøres i tillegg av at produktet som lanseres i testutvalget flyttes til selskapet Helge Wiig Spirits AS så snart det er lansert.

Klager påstand om at det har krav på plass i testutvalget:

At grossisten faktisk må være grossist er ikke en utvidende tolkning av innkjøpsforskriften § 5-2 slik klagerne hevder.

At Vinmonopolet har begrunnet sin mistanke om at nevnte grossister ikke er reelle grossister i selskapene det har samme kontaktperson og adresse, er kun angivelse av bakgrunnen for at Vinmonopolet tok kontakt med selskapene om dokumentasjon på at de er reelle grossister.

Som klager påpeker har ikke Vinmonopolet krevd noen konkret, formell og streng dokumentasjon på at de er reelle grossister. Hva slags dokumentasjon som fremlegges er opp til det enkelte selskap så lenge det dokumenteres at de er reelle grossister.

Dokumentasjonskravet innebærer ikke at grossister forskjellsbehandles, eller at Vinmonopolet får tillagt seg en skjønnskompetanse i strid med innkjøpsforskriften. Dokumentasjon vil vise at enten så er grossistvirksomheten reell, eller så er den ikke det. Påstander som forskjellsbehandling kan eventuelt være gjenstand for særskilt klage til nemnda.

I forlengelsen av denne saken vil Vinmonopolet be alle grossister som det kan være grunn til å tro at ikke er reelle om å fremskaffe dokumentasjon om dette. Dette gjelder også de selskapene i Arcus-gruppen som klagerne oppgir i sin klage. Vinmonopolet vil tilskrive disse med tilsvarende krav på dokumentasjon om at de er reelle grossister.

Testlanseringsplasser for 2012 er ennå ikke tildelt. I forbindelse med publisering av invitasjon til grossistene om å skriftlig melde sin interesse for testutvalget for 2012 er det presisert at en må være reell grossist for å få et produkt i testutvalget.

Ved å kreve at et selskap for å få lansering i testutvalget faktisk må være grossist innebærer ingen forretningsnektelse. Vinmonopolet bestriker dermed klagers anførsel om brudd på EØS-avtalens art 54 og konkurranselovens § 11.

Nemndas flertall (nemndas leder Grethe Gullhaug og nemndsmedlemene Nils Holm og Else Frislid) har kommet til at klagen ikke kan føre frem.

I innkjøpsreglementet kap. 5 er det gitt nærmere regler om testutvalget, herunder fordeling av plasser i punkt 5.1 og påmelding av produkter i punkt 5.2.

Vinmonopolet har i tilsvaret til klagen redegjort for systemet som gjelder ved opptak til testutvalget, og hvorfor det i de senere år bl.a. har vært nødvendig å gjøre begrensninger i antallet testplasser som tilbys pr. grossist.

Nemnda har i tillegg, som nevnt innledningsvis, selv funnet frem og gjennomgått høringsnotat av 3. november 2005 fra Arbeids- og sosialdepartementet. Reglene for testutvalget er omtalt på side 16 flg. og under avsnitt 5.1 gis det følgende begrunnelse for hvorfor det ble nødvendig å gjøre endringer i forskriften § 5-2:

"Testutvalget har til formål å sikre markedsadgang for produkter som ikke er tatt inn i Vinmonopolets basis- eller partiutvalg gjennom Vinmonopolets ordinære innkjøpsprosesser,

jf. innkjøpsforskriften § 5-1. Grossistene har rett til å få sine produkter inn i testutvalget etter skriftlig henvendelse til Vinmonopolet. Henvendelsene behandles i den rekkefølge de mottas. I motsetning til Sverige stilles det ikke krav til at produktene har skal ha deltatt i tilbudskonkurranse til basis- eller partiutvalget.

Testutvalget skal omfatte minst 10% av antallet produkter i basis- og partiutvalget til enhver tid. Produktene tas inn i testutvalget i den rekkefølge de er påmeldt og når testutvalget har ledig kapasitet til nye produkter. Produkter som i løpet av testperioden på 6 måneder har oppnådd det nødvendige salgsvolum (fastsatt etter samme regler som gjelder for basisutvalget) blir overført til basisutvalget. På denne måten fungerer testutvalget som en alternativ åpning inn i basisutvalget for produkter som ikke er tatt inn gjennom tilbudskonkurranse, men som kan vise til at de har et marked. I gjennomsnitt klarer omtrent halvparten av testproduktene å oppfylle volumkravene.

Produktene lanseres i puljer annenhver måned i tidsrekkefølge etter påmelding, og rundt 40 produkter lanseres i hver pulje. Det er per februar 2005 en testkø på 1637 produkter. Med denne lanseringstakten representerer testkøen en ventetid på ca. 6 år. De aller fleste produktene som venter på lansering i testutvalget står oppført i bestillingslisten.

Den lange køen tilsier at utvalget ikke fungerer i samsvar med formålet, som er å sikre markedsadgang for produkter som ikke får innpass via basis- eller partiutvalget. Lansering av testproduktene etter tur, og etter lang ventetid, kan også gi ubalanse i sortimentet og gå på bekostning av lansering av produkter som bedre vil kunne treffe reell etterspørsel i markedet."

Innkjøpsforskriften § 5-2 hadde frem til forskriftsendring i 2005 følgende utforming:

"Leverandørene har rett til å få sine produkter inn i testutvalget etter skriftlig henvendelse til Vinmonopolet. Henvendelsene behandles i den rekkefølge de mottas."

Med virkning fra 1. juli 2006 ble bestemmelsen endret og fikk følgende innhold:

"Grossister som retter skriftlig henvendelse til Vinmonopolet om opptak har rett til å få et bestemt antall produkter inn i testutvalget. Vinmonopolet bestemmer antallet produkter per grossist ut fra hensynet til likebehandling og størrelsen på testutvalget.

Når et produkt er lansert i testutvalget, kan grossisten melde inn et nytt produkt innenfor rammen av den til enhver tid fastsatte kvote per grossist.

Vinmonopolet kan bestemme at det skal betales et gebyr til dekning av kostnadene forbundet med lansering av produktet i testutvalget. Nærmere regler om gebyrets størrelse og innbetaling fastsettes av Vinmonopolet."

Som departementet uttaler i høringsnotatet var siktemålet med forskriftsendringen å få nedventetiden og derigjennom sikre flere grossister raskere tilgang til testutvalget. Ved å sikre at flere produkter fra ulike grossister gis raskere tilgang til testutvalget sikrer en samtidig reell likebehandling av grossistene.

Klagen fra Helge Wiig Spirits AS m.fl. omtaler ikke dette forholdet, men forholder seg i stedet til strengt til grossistdefinisjonen i innkjøpsforskriften § 1-2 og knytter argumentasjonen opp mot rene formalbetraktninger. Etter flertallets syn blir en slik

argumentasjon for enkel fordi det fremstår som rimelig klart at en *slik* praktisering av § 5-2 vil ha som virkning at dagens system torpederes med det resultat at en igjen vil få kødannelse og ventetid. For å unngå dette er nemnda enig med Vinmonopolet i at det er nødvendig at Vinmonopolet stiller krav om at vedkommende grossist er reell bransjeaktør.

Som begrunnelse for at Vinmonopolet med hjemmel i innkjøpsforskriften § 5-2 første ledd må ha adgang til dette vises det til at det i norsk rett gjelder en alminnelig omgåelsesnorm. Prinsippet er bl.a. omtalt i Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2006 side 1199. Nevnte sak gjelder en skattesak, men etter nemndas syn må en tilsvarende omgåelsesnorm også gis anvendelse i denne saken hvor det er behov for å sikre offentlige interesser i form av en sunn konkurranse. Slik nemnda ser det er det også kun gjennom en slik rettsanvendelse at likhetsprinsippet reelt sett vil bli ivaretatt.

Flertallet er oppmerksom på uttalelser i høringsnotatet fra november 2005 som viser at VBF overfor departementet bl.a. påpekte at den foreslåtte endringen av § 5-2 (som også ble vedtatt) ville kunne legge til rette for *"omgåelser gjennom opprettelse av nye selskaper hvis eneste formål er å få rettigheter i testutvalget (...)"*. Flertallet har også merket seg departementets tilbakemelding om at en ville følge utviklingen *"og eventuelt vurdere endringer i regelverket dersom det i praksis skulle medføre utilsiktede konsekvenser eller dersom den nye ordningen ellers ikke vil fungere etter hensikten."*

Nærværende sak synliggjør behovet for at det gjøres endringer i utformingen av § 5-2. At slike endringer foreløpig ikke er vedtatt kan likevel ikke være til hinder for at Vinmonopolet forholder seg til innkjøpsforskriften § 5-2 på den måten som best ivaretar formålet med bestemmelsen.

Når det så gjelder klagegruppens anførsel om at de selskaper som er omfattet av klagen er reelle bransjeaktører er det flertallets syn at klager heller ikke kan bli hørt med dette.

For de selskaper som Vinmonopolet i skriv av 5. april d.å opplyser om at ikke lenger oppfyller de formelle kravene til grossist i forskriften § 1-2 gir svaret seg selv. Dette gjelder så vidt nemnda har fått opplyst selskapene Helge Wiig Holding AS og Helge Wiig AS.

Nemndas flertall kan imidlertid heller ikke se at de øvrige selskapene i klagegruppen, med unntak av Helge Wiig Spirits AS, er reelle bransjeaktører. Og også her er flertallet enig med Vinmonopolets konkrete argumenter som gjelder selskapene i klagegruppen. Særlig fremheves at det fra klagers side ikke er gjort noen forsøk på for eksempel å få bekreftet distribusjonsavtaler som det opplyses er inngått muntlig, og det forhold at det i klagen åpent tilkjennegis at det fra klagegruppen legges opp til en ordning som går ut på at produkter som lanseres i testutvalget skal flyttes til selskapet Helge Wiig Spirits AS så snart de er lansert. For flertallet fremstår det som rimelig klart det arrangement klagegruppen legger opp til er en omgåelse som reelt sett skal sikre Helge Wiig Spirits AS rett til testlanseringer i 2012 utover det ene produktet selskapet som sådan har rett til å melde opp.

Spørsmålet om hvorvidt selskapene i klagegruppen er reelle bransjeaktører har ikke voldt tvil. Flertallet ser imidlertid ikke bort fra at det i andre saker vil kunne oppstå situasjoner hvor det å skulle skille mellom hvem som er reelle bransjeaktører og hvem som ikke er det vil kunne bli utfordrende, og at så vel grossistene som Vinmonopolet ville være tjent med at det ble utarbeidet nærmere retningslinjer om dette spørsmålet.

Mindretallet (Odd Anders Nilsen) er kommet til at klagerne, med unntak av Helge Wiig Holding AS og Helge Wiig AS, må gis medhold.

Mindretallet legger til grunn at klagerne, med unntak av de to nevnte selskaper, oppfyller definisjonen av grossist i forskrift om AS Vinmonopolets innkjøpsvirksomhet mv. (innkjøpsforskriften) § 1-2. Bestemmelsen lyder: *“Med grossist menes i denne forskrift person eller selskap som kan drive engrossalg, jf. lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. § 1-4c”*. Det er ikke bestridt at selskapene gjennom registrering som avgiftspliktig virksomhet oppfyller vilkårene for å drive engrossalg etter alkoholloven § 1-4c.

Innkjøpsforskriften § 5-2 gir grossister rett til å få et bestemt antall produkter (for tiden ett produkt) inn i testutvalget etter skriftlig henvendelse til Vinmonopolet. Det sentrale spørsmålet i saken er om det kan kreves at selskapet skal være en *“reell”* grossist i tillegg til å oppfylle de krav som følger av definisjonen i § 1-2.

Til tross for de konsekvenser Vinmonopolet har pekt på, mener mindretallet at et slikt tilleggskrav ikke kan innfortolkes i § 5-2. Det vises til at utgangspunktet må være at bestemmelsen tolkes i samsvar med forskriftens egen definisjon av *“grossist”*. Videre vises til at Arbeids- og sosialdepartementet tok faren for omgåelse i betraktning før forskriftsendringen i 2006, uten at dette fikk avgjørende betydning for utforming av bestemmelsen. Dette fremgår av høringsnotat 3.november 2005 der det på side 17 er redegjort for at VBF påpekte faren for *“omgåelser gjennom opprettelse av nye selskaper hvis eneste formål er å få rettigheter i testutvalget...”*.

I høringsnotatet sa departementet at det ville *“følge utviklingen, og eventuelt vurdere endringer i regelverket dersom det i praksis skulle medføre utilsiktede konsekvenser...”*. Uttalelsen taler for at utilsiktede konsekvenser bør avbøtes gjennom endring av forskriften, og ikke gjennom tolkningspraksis. En slik fremgangsmåte vil være best egnet til å gi klarhet om hvilke krav som gjelder, og dermed bidra til forutberegnelighet og likebehandling. Vinmonopolet har heller ikke klargjort hvilke kriterier det mener må være oppfylt for at et selskap skal anses som en *“reell”* grossist.

Når det gjelder klagerne Helge Wiig Holding AS og Helge Wiig AS, er mindretallet enig med flertallet i at klagen ikke tas til følge. Det vises til opplysningen om at selskapene ikke oppfyller de kravene som følger av forskriften § 1-2.

****

Slutning:

Klagen tas ikke til følge

Nils Holm

Grethe Gullhaug

Else Frislid

Odd Anders Nilsen